

Zameranie zahraničnej a európskej politiky Slovenskej republiky na rok 2016

Európska politika

EÚ: Pokračovať v prípravách a úspešne vykonávať SK PRES v 2. polovici roka 2016, prispievať k stabilite hospodárskej a menovej únie k zefektívneniu fungovania inštitúcií EÚ, a aktívne spolupracovať s EK a EP v kontexte hlavných priorít SR - podpora hospodárskeho rastu a zamestnanosti, energetická a klimatická politika, digitálna agenda.

SZBP/SBOP: Posilňovať pozície EÚ a jej ČŠ na medzinárodnej scéne. Aktívne sa zapojiť do operácií a misií medzinárodného krízového manažmentu (MKM) EÚ. Podieľať na vytváraní Globálnej stratégie pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku EÚ.

Východné partnerstvo: Poskytovať krajinám Východného partnerstva podporu pri realizácii reforiem a približovaní sa európskym hodnotám, akými sú demokracia, ochrana ľudských práv, dobrá správa vecí verejných, trhová ekonomika a sloboda pohybu.

Rozširovanie EÚ: Podporovať zachovanie dynamiky negociácií o rozširovaní EÚ.

Bezpečný a demokratický svet

NATO: Presadzovať zvyšovanie obranyschopnosti Aliancie predovšetkým vo svetle bezpečnostných hrozieb a výziev na jej východnom a južnom krídle. Naďalej prispievať k obnove a stabilizácii Afganistanu.

Ukrajina: Prispievať k mierovému úsiliu a komplexnému reformnému procesu smerom k stabilite a bezpečnosti.

USA: Posilňovať strategické partnerstvo a praktickú spoluprácu, upevňovať transatlantické spojenectvo a spoluprácu aj prostredníctvom TTIP.

Ruská federácia: Pokračovať v politickom dialógu a konštruktívnej spolupráci v oblasti energetiky.

Terorizmus: Posilniť medzinárodný rámec boja proti terorizmu a jeho implementáciu.

SSR: Ďalej rozvíjať agendu reformy bezpečnostného sektora (SSR).

ODA: Rozvíjať projekty oficiálnej rozvojovej pomoci SR v programových krajinách – Afganistan, Keňa, Moldavsko. Implementovať rozvojové ciele (SDGs) do národných rozvojových plánov SR.

Ekonomická diplomacia

Energetická bezpečnosť: Aktívne prispieť k zachovaniu slovensko-ukrajinského plynového koridoru ako bezpečného a nákladovo efektívneho spôsobu prepravy zemného plynu do Európy.

Ekonomická diplomacia: Uľahčovať prístup slovenských tovarov a služieb na medzinárodné trhy, aktívne vyhľadávať a podporovať prílev priamych zahraničných investícií a propagovať SR ako atraktívnu destináciu.

Medzinárodné ekonomické organizácie: Identifikovať a sledovať nové trendy vývoja v prierezových sektorových politikách, najmä v oblasti surovinovej, vodnej a potravinovej bezpečnosti, migrácie, rozvoja vedy, výskumu a inováciách.

EÚ a jej susedné krajiny: Kultivovať existujúce investičné a obchodné vzťahy s ČŠ EÚ a krajinami v susedstve.

Ázia, Tichomorje, Južná Amerika: Komplementárne sa usilovať o zvýšenie slovenského vývozu a získavanie investícií osobitne v Číne, Indii, Japonsku, Južnej Kórei, Singapure a Brazílii.

Služby občanom a moderná diplomacia

Konzulárna pomoc: Poskytovať slovenským občanom plnohodnotnú a spoľahlivú konzulárnu pomoc; zaviesť efektívnu elektronizáciu konzulárnych služieb.

Kultúrna diplomacia: Aktívne prezentovať umenie a kultúru SR.

Verejná diplomacia: Rozvíjať komunikáciu s domácou a zahraničnou verejnosťou, pokračovať v procese medzirezortnej spolupráce pri tvorbe značky SR.

Slováci v zahraničí: Ochranoť záujmy komunity Slovákov v zahraničí s prihliadnutím na jej nové zloženie.

Mimovládny sektor: Pokračovať v aktívnom dialógu a spolupráci s mimovládny sektorom.

Zameranie zahraničnej a európskej politiky Slovenskej republiky na rok 2016

Úvod

Zahraničnej a európskej politike Slovenskej republiky v roku 2016 bude dominovať téma historicky prvého **predsedníctva SR v Rade Európskej únie (SK PRES)**, ktoré bude klásť zvýšené nároky na jej výkon. Slovenská republika bude v špecifickej situácii v prvom polroku 2016 ako člen predsedníckeho Tria, ako aj počas SK PRES v druhom polroku 2016, kedy bude sprostredkovateľom dohody členských krajín k legislatívnym návrhom EÚ a medzi jej inštitúciami. Zároveň bude aj aktívnym účastníkom európskej agendy a spolutvorcom európskych politík. SK PRES v roku 2016 budú ovplyvňovať tak najaktuálnejšie európske témy, ktorými sú napr. migrácia či otázky súvisiace so stabilitou spoločnej meny, ako aj ďalšie globálne priority EÚ.

Vonkajšie okolnosti bezpečnosti SR sa v ostatných rokoch výrazne zhoršili najmä vzhľadom na nové bezpečnostné výzvy a hrozby na východnom a južnom krídle susedstva Európskej únie (EÚ) a Severoatlantickej aliancie (NATO). **Zmena vonkajšieho prostredia si vyžaduje zmenu prístupu a adaptáciu** oboch organizácií, ktoré tvoria základné piliere bezpečnosti a zahraničnopolitického ukotvenia SR. V tomto smere Slovensko aktívne prispeje k tvorbe a aktualizácii strategických dokumentov EÚ a NATO a vytvorí podmienky na aktualizáciu národných strategických dokumentov, ktoré zohľadnia zásadné zmeny v bezpečnostnom prostredí ako aj ciele a spôsoby presadzovania a ochrany našich záujmov doma a vo svete.

Európska únia čelí viacerým komplexným výzvam, ktoré v nebváľej miere testujú jej pripravenosť dosahovať politický konsenzus a využívať jej existujúce nástroje. Spoločnou črtou finančnej krízy, rizika rozdelenia EÚ (Grexit a Brexit), ukrajinskej krízy v našom bezprostrednom východnom susedstve i migračnej krízy spôsobenej situáciou na Blízkom východe a v Afrike a reakcie na hrozbu terorizmu po útokoch v Paríži je to, že **vyžadujú spoločné európske a globálne riešenia**, ktoré zároveň budú zodpovedať očakávaniam európskych občanov a nebudú živnou pôdou pre nárast domáceho radikalizmu a extrémizmu v Európe.

Aktivity zahraničnej a európskej politiky SR budú v roku 2016 sústredené do **štyroch hlavných pilierov**:

Prvý pilier našej zahraničnej politiky predstavuje **európska politika**. Pri svojom vklade do vytvárania európskych politík vychádza SR z prínosu, ktorý proces európskej integrácie znamená pre mierový a hospodársky rozvoj európskeho kontinentu a snahy ho ďalej posilňovať. **Slovenské predsedníctvo v Rade Európskej únie** bude predstavovať míľnik úspešného príbehu rozvoja slovenskej spoločnosti za vyše štvrtstoročie od pádu Železnej opony a vzniku samostatnej Slovenskej republiky. Predsedníctvo predstavuje príležitosť preukázať potenciál SR a jej **prínos k rozvoju politík EÚ** i riešeniu globálnych výziev. Našou ambíciou pri výkone predsedníctva je efektívne a jasne komunikovať politiky EÚ smerom dovnútra únie i zahraničným partnerom. Úlohou predsedníckej krajiny je **zaručiť kontinuitu** plnenia úloh zadaných v 18-mesačnom programe Rady.

Vo vzťahu k **stabilite eurozóny a eura** sa SR zameria na presadzovanie dôslednej implementácie reforiem v členských štátoch, ktorým bola poskytnutá pomoc zo záchranných

mechanizmov EÚ, s cieľom dosiahnuť zotavenie problémových ekonomík a vytvoriť stabilné podmienky v eurozóne. V oblasti **migrácie** budeme klásť dôraz na prijímanie jednotných celoeurópskych opatrení a krokov smerujúcich k udržateľným a všeobecne akceptovateľným riešeniam súčasnej migračnej krízy s dôrazom na adresovanie príčin, nielen následkov migrácie. SR bude podporovať vybudovanie **Energetickej únie**, ktorá prinesie členským štátom EÚ a jej občanom bezpečnú, cenovo dostupnú a ekologicky udržateľnú energiu. K prioritám budú patriť najmä otázky zvýšenia diverzifikácie bezpečnosti dodávok energonosičov, rozvoj energetickej infraštruktúry a dobudovanie vnútorného trhu s energiou. Osobitnú pozornosť chceme zamerať na **agendu konkurencieschopnosti** a jej nosné oblasti: **jednotný trh a jeho efektívne fungovanie**, malé a stredné podnikanie, ochrana spotrebiteľa, výskum a inovácie, priemyselná politika, lepšia regulácia. Pri príprave európskej legislatívy sa budeme usilovať prijímať opatrenia, ktoré umožnia ľuďom lepšie chápať pozitívne prínosy európskej integrácie na ich život a rozvoj.

V roku 2016 si pripomenieme **25. výročie vzniku Vyšehradskej skupiny (V4)**, ktorá sa rozvinula do podoby stabilnej a efektívnej regionálnej platformy v strednej Európe. Našou ambíciou je naďalej **posilňovať značku V4**, rozvíjať spoločné projekty s pozitívnymi dopadmi na život občanov a využívať platformu V4+ na rozvoj vzťahov s kľúčovými európskymi (Nemecko, Francúzsko, Spojené kráľovstvo, severské a baltské štáty, krajiny Východného partnerstva a západného Balkánu) a globálnymi partnermi (USA, Japonsko, Južná Kórea).

Program **Východného partnerstva**, ktorého ciele na nadchádzajúce obdobie stanovil Rižský samit zostáva základným východiskom pre východný vektor zahraničnej politiky SR. Diferenciácia partnerov vytvorila tlak na modifikáciu prístupov k jednotlivým krajinám s cieľom poskytnúť im efektívnu podporu pri realizácii reforiem a približovaní sa európskym hodnotám. Prioritou SR bude využiť predsedníctvo v Rade EÚ na to, aby téma rozširovania EÚ a rozvoja vzťahov s **krajinami západného Balkánu a Tureckom** zostala v popredí agendy EÚ. Konzistentná, dôveryhodná a stimulačná politika rozširovania, podporená cieľovými finančnými nástrojmi, môže zabezpečiť politickú stabilitu, bezpečnosť a ekonomickú prosperitu v potenciálne nestabilnom susedstve. Pridaná hodnota, ktorú SR v tomto procese partnerom ponúka, sú priame skúsenosti z reformného procesu a procesu integrácie do európskych a euroatlantických štruktúr.

Druhý pilier nášho zahraničnopolitického úsilia predstavuje zaručenie **bezpečnosti SR a širšieho euroatlantického priestoru** ako i hľadanie odpovedí na globálne výzvy. Hlavného garanta bezpečnosti SR a celého euroatlantického priestoru naďalej predstavuje Severoatlantická aliancia. Slovenská republika bude pokračovať v plnení záverov prijatých na samite NATO vo Walese a nadchádzajúcom samite NATO vo Varšave bude presadzovať efektívne **zvyšovanie obranyschopnosti aliancie** najmä vo svetle bezpečnostných hrozieb a výziev na jej východnom a južnom krídle. Vo vzťahu k zvýšeniu bezpečnosti a stability nášho rozlohou a počtom obyvateľov najväčšieho suseda Ukrajiny sa sústreďujeme na podporu mierového úsilia a komplexného reformného procesu a jeho podporu v medzinárodných organizáciách s cieľom zachovávať perspektívu členstva Ukrajiny v euroatlantických integračných zoskupeniach.

Slovenská republika bude presadzovať **posilňovanie spolupráce a komplementarity EÚ s NATO** a podporovať rozvoj ich partnerstiev s OSN, OBSE a Africkou úniou a ďalšími regionálnymi organizáciami.

V oblasti zaručovania globálnej bezpečnosti a mieru bude SR naďalej **aktívne prispievať do mierových misií Organizácie Spojených národov OSN** a podieľať sa na posilňovaní kapacít systému OSN zameraných na post-konfliktnú obnovu a budovanie inštitúcií, ako aj na prevenciu konfliktov a posilňovanie prepojení medzi bezpečnosťou a rozvojom. SR bude naďalej rozvíjať svoju profilovú tému **reformy bezpečnostného sektoru** a prispievať k synergii úsilia a aktivít medzinárodných organizácií a členských štátov v tejto sfére ich činnosti.

Prostredníctvom nástrojov **oficiálnej rozvojovej pomoci** Slovenská republika bude pokračovať vo svojom angažovaní sa v menej rozvinutých krajinách. V súlade so Strednodobou stratégiou rozvojovej spolupráce SR na roky 2014-2018 bude naša pomoc v najväčšej miere smerovaná **do programových krajín – Moldavska, Kene a Afganistanu**, a to hlavne do zdravotnej starostlivosti, vzdelávania, vodného hospodárstva, dobrej správy vecí verejných a budovania inštitúcií občianskej spoločnosti. K prioritám rozvojovej spolupráce SR v roku 2016 budú patriť aj naďalej krajiny Východného partnerstva a západného Balkánu.

Tretí pilier slovenskej európskej a zahraničnej politiky v roku 2016 budú tvoriť priority **ekonomickej diplomacie** zamerané na zvyšovanie konkurenčnej schopnosti slovenskej produkcie a uľahčovanie prístupu domácej produkcie na medzinárodné trhy, aktívne vyhľadávanie a podporovanie prílevu priamych zahraničných investícií, aj prostredníctvom uzatvárania dohôd o podpore a vzájomnej ochrane investícií s vybranými partnermi a propagovanie SR ako atraktívnej destinácie. Zvláštna pozornosť bude venovaná inováciám a start-up-om, resp. rozvoju celého inovačného systému v SR.

Kľúčovou prioritou v oblasti energetiky a strategických ekonomických záujmov SR naďalej zostáva snaha o **zachovanie slovensko-ukrajinského plynového koridoru** ako bezpečného a nákladovo efektívneho spôsobu prepravy zemného plynu do Európy.

Prioritou SR v Spoločnej obchodnej politike EÚ bude rozširovanie prístupu EÚ k najväčším a najrýchlejšie rastúcim ekonomikám sveta, a to prostredníctvom **ambiciózných dohôd o voľnom obchode (FTAs) so strategickými partnermi**. V tejto súvislosti si SR želá dosiahnuť pokrok predovšetkým v rokovaniach o **Transatlantickom partnerstve v oblasti obchodu a investícií (TTIP)** medzi EÚ a USA.

Štvrtým pilierom slovenskej zahraničnej politiky v roku 2016 je zabezpečenie a rozvoj služieb občanom prostredníctvom **konzulárnej pomoci ako i efektívna komunikácia zahraničnej politiky** nástrojmi verejnej a kultúrnej diplomacie. Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí (MZVaEZ) SR uvedie v roku 2016 do praxe prvky **elektronizácie konzulárnych služieb**, ktoré prinesú výrazné zrýchlenie a zefektívnenie konzulárnych služieb poskytovaných zastupiteľskými úradmi SR. Vo vybraných krajinách s početnou slovenskou komunitou budeme pokračovať v praxi výjazdových konzulárnych dní, ktorými výrazne vychádzame v ústrety potrebám našich občanov v zahraničí.

V oblasti verejnej diplomacie bude MZVaEZ SR naďalej rozvíjať komunikáciu s domácou a zahraničnou verejnosťou, s cieľom viesť plnohodnotný dialóg o zahraničnej a európskej politike SR, ako aj o pozitívnych hodnotách a atribútoch SR.

1. Aktívna európska politika

Aktuálne európske témy a prierezové otázky, priority a výzva SK PRES

Hlavným vektorom zahraničnej a európskej politiky SR v roku 2016 bude príprava a výkon prvého slovenského predsedníctva v Rade Európskej únie (SK PRES). Slovensko bude riadiť činnosť Rady EÚ a zároveň ju zastupovať smerom k iným inštitúciám EÚ. Osobitné nároky budú kladené na **MZVaEZ SR, ktoré bude zabezpečovať koordináciu predsedníctva** tak po obsahovej, ako aj organizačnej stránke. SK PRES bude mať vplyv na zvýšenie intenzity bilaterálnych vzťahov najmä s európskymi štátmi, nevyhnutne však bude formovať aj kontakty s tretími krajinami, partnermi z európskych inštitúcií a medzinárodnými organizáciami.

Pozícia predsedníckej krajiny bude mať **vplyv aj na postoje a aktivity Slovenska** v rámci európskych politík. Slovensko bude v špecifickej situácii s ohľadom na SK PRES. Na jednej strane ako člen predsedníckeho Troja spolu Holandskom a Maltou v 1. polroku, alebo ako predsednícka krajina v 2. polroku 2016 kedy SR bude **sprostredkovateľom dohody členských krajín** k legislatívnym návrhom EÚ a medzi jej inštitúciami. Zároveň bude aj aktívnym účastníkom európskej agendy a spolutvorcom európskych politík. Predsedníctvo Slovenska v Rade EÚ v 2. polroku 2016 budú ovplyvňovať tak najaktuálnejšie európske témy, ktorými sú napr. migrácia či otázky súvisiace so stabilitou spoločnej meny, ako aj ďalšie politické priority EÚ.

Inštitucionálne a komunikačné otázky európskej politiky SR v roku 2016

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR bude zabezpečovať koordináciu európskej agendy vo vzťahu k ústredným orgánom štátnej správy, k inštitúciám EÚ a k členským štátom EÚ v súlade s platnou legislatívou. Cieľom je **zlepšovať spoluprácu** s rezortmi, s Národnou radou Slovenskej republiky, s predstaviteľmi mimovládneho sektora a skvalitniť proces tvorby pozičných dokumentov.

V komunikácii predsedníctva smerom k médiám a verejnosti si MZVaEZ SR dalo za cieľ naplniť úlohu politického hovorca Rady EÚ (navonok) a tiež zvýšiť úroveň domácej diskusie o EÚ (dovnútra). Efektívna **medzirezortná koordinácia, ako aj otvorený dialóg s mimovládny sektorom, verejnosťou, osobitne mládežou, ako aj samosprávami a politickými stranami** budú základnými predpokladmi pre úspešný výkon slovenského predsedníctva v Rade EÚ v druhom polroku 2016.

Základným východiskom pri tvorbe pozícií SR je **rešpektovanie platného rámca primárneho práva EÚ**, snaha o inštitucionálnu rovnováhu a účinnú implementáciu schválených opatrení. SR podporuje prácu Európskej komisie (EK) v procese zabezpečovania krízovej stabilizácie. V tejto oblasti je pre SR dôležitá úzka spolupráca medzi EK a členskými krajinami pri nastavovaní pracovného programu EK a vyhodnocovaní jeho plnenia. SR oceňuje, že **pracovný program EK na rok 2016 je realistický** a reflektuje priority nastavené na úrovni Európskej rady.

V rámci diskusie o prehlbovaní európskej integrácie bude SR naďalej formulovať svoje pozície na základe **princípov zodpovednosti a solidarity** – t.j. podmienkou pre solidárny prístup je dôsledné plnenie prijatých záväzkov na strane členských krajín, ako aj na úrovni EÚ. Pri rešpektovaní týchto princípov zostane SR naďalej v tzv. integračnom jadre EÚ.

V roku 2016 bude pokračovať celospoločenská diskusia v rámci **Národného konventu o Európskej únii**. Jeho činnosť by mala prirodzene kulminovať v máji 2016 predstavením rámcových priorít slovenského predsedníctva v Rade EÚ.

Predsedníctvo Slovenska v Rade EÚ (2. polrok 2016)

Program každého predsedníctva vychádza do významnej miery z aktuálnej agendy inštitúcií EÚ. V prvom štvrtroku 2016 vláda SR schváli súbor národných priorít, ktoré budú predstavovať nosné témy slovenského predsedníctva. Národné priority budú následne premietnuté do **národného programu SK PRES**, ktorý bude prezentovaný krátko pred začiatkom predsedníctva.

Úlohou predsedníckej krajiny je **zaručiť kontinuitu a zabezpečiť progres** európskeho projektu. SR bude preto pokračovať v napĺňaní spoločnej vízie EÚ zadefinovanej v 18-mesačnom programe Rady (tzv. program Tria schválenom v decembri 2015 Radou pre všeobecné záležitosti). Rovnako bude reflektovať strategické dokumenty EÚ, napr. Strategický program pre Úniu v časoch zmien, ako aj aktuálny vývoj v Európe a vo svete.

SR v úlohe predsedníckej krajiny bude **nestranným sprostredkovateľom** celého radu politických priorít EÚ. V nadväznosti na správu piatich prezidentov pod názvom „Dobudovanie hospodárskej a menovej únie“ bude SR venovať zvýšenú pozornosť najmä pokroku v oblasti fiškálnych nástrojov, zefektívňovaniu Európskeho semestra, zachovaniu kredibility Paktu stability a rastu, dobudovaniu bankovej únie (dôslednú implementáciu existujúcich mechanizmov) ako aj budovaniu únie kapitálových trhov. SR sa bude taktiež usilovať o **maximálne využitie existujúcich európskych zdrojov**, najmä politiky súdržnosti a Junckerovho fondu (Európskeho fondu pre strategické investície), s cieľom podporiť investície a tvorbu pracovných miest. Osobitnú pozornosť bude SR venovať technickému prispôsobeniu národných alokácií politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020, strednodobej revízií Viacročného finančného rámca na roky 2014 – 2020 a návrhu rozpočtu EU na rok 2017.

Prioritné európske témy

V oblasti **migrácie** bude SR klásť dôraz na prijímanie koordinovaných, jednotných a celoeurópskych opatrení a krokov smerujúcich k udržateľným a všeobecne akceptovateľným riešeniam súčasnej migračnej krízy s dôrazom na adresovanie príčin, nielen následkov migrácie.

Vo vzťahu k **stabilite eurozóny a eura**, sa SR zameria na presadzovanie dôslednej implementácie reforiem v členských štátoch, ktorým bola poskytnutá pomoc zo záchranných mechanizmov EÚ, s cieľom dosiahnuť čo najrýchlejšie zotavenie problémových ekonomík a vytvorenie stabilných podmienok v rámci eurozóny.

SR bude podporovať vybudovanie **Energetickej únie**, ktorej opatrenia prinesú členským štátom EÚ a jej občanom bezpečnú, cenovo dostupnú a ekologicky udržateľnú energiu. K prioritám budú patriť najmä otázky zvýšenia bezpečnosti dodávok energonosičov, rozvoj energetickej infraštruktúry a dobudovanie vnútorného trhu s energiou.

Realizáciu opatrení Stratégie pre jednotný digitálny trh pre Európu vníma SR ako príležitosť ekonomického rozvoja prostredníctvom **digitálnej ekonomiky a rozvoja digitálnej spoločnosti**. Bude podporovať elimináciu bariér pre cezhraničný elektronický obchod vrátane zjednodušenia prístupu spotrebiteľov k tovarom a službám zakúpených cez internet, zjednodušenie regulačných podmienok pre start-up-y a malé podniky, rozvoj

elektronizácie verejnej správy a digitálnych zručností obyvateľov s dôrazom na kybernetickú bezpečnosť.

Únia sa nachádza v období, keď definuje konkrétne opatrenia na naplnenie svojich **klimatických cieľov** po roku 2020. Pozícia SR spočíva v konštruktívnej podpore cieľov klimateckej politiky EÚ a súčasnej minimalizácii potenciálnych negatívnych dopadov na ekonomiku.

Osobitnú pozornosť bude vyžadovať **agenda konkurencieschopnosti** a jej nosné oblasti: vnútorný trh, malé a stredné podnikanie, ochrana spotrebiteľa, výskum a inovácie, priemyselná politika, lepšia regulácia. Bude potrebné zameriavať sa aj na zosúladňovanie priemyselnej politiky spolu s ostatnými politikami, ktoré priamo ovplyvňujú priemysel, a posilňovanie jej konkurencieschopnosti.

Slovensko bude podporovať prijímanie opatrení na európskej úrovni smerujúcich k znižovaniu **nezamestnanosti**, osobitne mladých ľudí, ako aj kroky vedúce k odstraňovaniu chudoby a sociálneho vylúčenia rizikových skupín.

SR bude aktívne pôsobiť v rokovaní o zjednodušení **spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ**, ktorá je súčasťou celkovej stratégie Únie pre lepšiu právnu reguláciu.

Bilaterálna spolupráca v regionálnom a európskom kontexte

Vyšehradská skupina, ktorá si vo februári 2016 pripomenie **25. výročie** svojho vzniku ostane **naďalej prioritným rámcom regionálnej spolupráce**. Tento historický medzník bude vhodnou príležitosťou na bilanciu doterajších výsledkov, ako aj zamyslenie sa nad výzvami, ktorým V4 čelí v súčasnom dynamicky sa meniacom medzinárodnom prostredí. Slovenská zahraničná politika sa bude zaoberať za ďalšie posilnenie „značky“ V4 ako stabilnej a efektívnej regionálnej platformy v strednej Európe.

V rámci bilaterálnych vzťahov s členskými krajinami EÚ sa bude SR sústreďovať na posilňovanie ekonomickej spolupráce a intenzívny politický dialóg k hlavným európskym aj medzinárodným témam.

Vzťahy s našimi susedmi budú aj naďalej patriť medzi priority bilaterálnych vzťahov v rámci EÚ. SR sa vo vzájomnej relácii s **Českou republikou** zameria predovšetkým na posilnenie spolupráce v oblasti energetiky a budovanie dopravných prepojení. K podpore všestrannej spolupráce prispeje najmä plánované 4. spoločné zasadnutie vlád a 2. spoločné rokovanie tripartít oboch krajín. Bilaterálne vzťahy s **Maďarskom** bude SR rozvíjať v nastolenom trende, pričom sa zameria najmä na rozvoj cezhraničnej dopravnej infraštruktúry a posilňovanie energetickej bezpečnosti. Máme záujem o prehĺbovanie medzirezortných stykov, ako aj činnosti bilaterálnych zmiešaných komisií. Očakávame pokračovanie aktívneho dialógu a intenzívnej spolupráce s **Poľskou republikou** predovšetkým pri realizácii projektov dopravnej a energetickej infraštruktúry a prehĺbovaní ekonomickej a cezhraničnej spolupráce. K prioritám vzťahov s **Rakúskom** bude popri ekonomickom vektore spolupráce patriť intenzívna koordinácia pri rozvoji dopravnej infraštruktúry, pokračovanie úspešnej spolupráce v oblasti duálneho vzdelávania a realizácia nových projektov cezhraničnej spolupráce. SR bude i naďalej aktívne využívať potenciál **trilaterálneho formátu Česko-Rakúsko-Slovensko**, najmä v oblasti energetiky a cezhraničnej spolupráce.

Zárukou kontinuity pri ďalšom rozvoji slovensko-nemeckej relácie ostáva trvalé vnímanie **Nemecka (NSR)** ako strategického zahranično-politického a ekonomického

partnera. Záujmom SR je udržanie, resp. posilnenie atraktivity našej krajiny pre NSR v politickej i ekonomickej sfére. V súvislosti s prípravou a realizáciou predsedníctva SR v Rade Európskej únie bude osobitná pozornosť venovaná vytvoreniu efektívnych pracovných kontaktov s predstaviteľmi rozhodujúcich inštitúcií NSR pripravujúcich pozície a rozhodnutia v agende EÚ.

Ďalšie prehlbovanie vzťahov s **Francúzskom** bude pokračovať v súlade s Akčným plánom strategického partnerstva na roky 2013 - 2018 v politickej oblasti, ako aj v oblastiach hospodárstva a obchodu, energetiky, spravodlivosti, vnútra a administratívy, vedy, školstva a kultúry, od plnenia ktorého sa bude odvíjať úroveň a intenzita vzájomnej spolupráce.

Bilaterálne vzťahy so **Spojeným kráľovstvom (UK)** mali v uplynulom roku (2015) výrazný politický impulz uskutočnením návštev premiéra D. Camerona v SR a následne prezidenta SR A. Kisku v Spojenom kráľovstve. Novým ekonomickým impulzom pre rozvoj slovensko – britskej spolupráce je zvažovaná investícia *Jaguar Land Rover*. Z pohľadu európskej agendy môže byť Spojené kráľovstvo v centre pozornosti počas SK PRES vzhľadom na plánované referendum o členstve UK v EÚ, resp. snahu o renegociáciu vzťahov s EÚ.

Vo vzťahu k **Talianku** budú dominovať snahy na udržanie politického dialógu na vysokej úrovni, posilňovanie vzájomných hospodárskych väzieb s osobitným dôrazom na oblasť malých a stredných podnikov a implementácia medzivládnej dohody o spolupráci v oblasti kultúry, vzdelávania, vedy a techniky.

Slovensko využije spoluprácu v rámci predsedníckeho Tria v Rade Európskej únie na ďalšie prehlbovanie politického dialógu s **Holandskom a Maltou** a vytváranie nových impulzov pre rozvoj obchodných a investičných vzťahov.

S **Fínskom** bude pokračovať naštartovaná spolupráca v oblasti výskumu, vedy a inovácií, zameraná na podporu rozvoja znalostnej ekonomiky, spojená s efektívnym využitím Slovenskej inovačnej styčnej kancelárie, zriadenej v Helsinkách v roku 2015.

Popri prehlbovaní hospodárskej dimenzie spolupráce so severskými a pobaltskými štátmi (**Estónsko, Litva a Lotyšsko**) bude aj v roku 2016 nosným vektorom rozvoja vzťahov pokračovanie v úspešne naštartovanom politickom dialógu vo formáte Vyšehradská štvorka (V4) – Severská Rada a Pobaltské krajiny (NB8).

Vonkajšie vzťahy EÚ

Rusko, Ukrajina, krajiny Východnej Európy, Južného Kaukazu a Strednej Ázie

Vo východnom vektore zahraničnej politiky SR zostáva hlavným nástrojom program Východného partnerstva, ktorého ciele na najbližšie obdobie stanovil Rižský samit v máji 2015. Popri pokračujúcej **diferenciácii partnerov** bude SR bilaterálne i v rámci multilaterálnej spolupráce poskytovať krajinám Východného partnerstva **podporu pri realizácii reforiem** a približovaní sa európskym hodnotám. Pridaná hodnota, ktorú SR v tomto procese partnerom ponúka, sú priame skúsenosti z reformného procesu a procesu integrácie do európskych a atlantických štruktúr.

Slovenská republika bude podporovať **európsku orientáciu Ukrajiny** a napomáhať prehľbovaniu vzťahov s Ukrajinou, ako aj vzťahov Ukrajiny s EÚ. Aktuálnym rámcom spolupráce v strednodobej a dlhodobej perspektíve je Asociačná dohoda (vrátane prehĺbenej a komplexnej dohody o zóne voľného obchodu). Naším záujmom je zdynamizovanie vzťahov, predovšetkým ekonomických a **podpora rozvoja spolupráce v energetike**, nielen pri tranzite plynu a ropy, ale aj pri účasti slovenských firiem na projektoch na Ukrajine. Máme záujem o **zintenzívnenie spolupráce v pohraničí** aj z dôvodu vstupu do platnosti obchodnej časti asociačnej dohody EÚ, ktorá vytvorí **nové obchodné príležitosti** pre firmy a podnikateľov na východe Slovenska. Slovenská republika bude pokračovať v pomoci a podpore Ukrajine, bilaterálne i na úrovni EÚ a NATO, formou odovzdávania skúseností a podpory v realizácii reforiem.

Vo vzťahu k **Ruskej federácii** má osobitný význam pokračovanie v politickom dialógu, bez zmeny nášho postoja k anexii Krymu. Chceme spolupracovať aj v oblasti energetiky a pri riešení otvorených bilaterálnych otázok. Z politického a vojenského hľadiska je zrejmé, že **bez RF nebude možné nájsť riešenie súčasnej krízy na Ukrajine**. Naďalej bude potrebné viesť intenzívny dialóg v rámci EÚ o spoločnej pozícii a budúcom **usporiadaní vzťahov s RF**. Otvorenou zostáva otázka budúcnosti reštriktívnych opatrení, zavedených voči RF za porušovanie medzinárodného práva. Pre SR bude jednou z prioritných tém i otázka **zachovania potenciálu SR ako tranzitnej krajiny** pri dodávke energonosičov z RF do západnej Európy. Aj napriek zložitej medzinárodno-politickej situácii máme záujem pokračovať v hľadaní nových foriem bilaterálnej spolupráce.

Po tom, ako **Bielorusko** vyslalo politické signály umožňujúce postupnú normalizáciu vzťahov s EÚ, sa vytvára **priestor pre intenzifikáciu** dvojstranných vzťahov na vyššej úrovni, kvalitatívny posun v hospodárskej spolupráci, ale aj rozvoj politického dialógu, ktorý bude naďalej obsahovať aj ľudsko-právnu problematiku. Slovensko bude poskytovať svoje skúsenosti z transformačného procesu, pokiaľ o ne bieloruská strana prejaví záujem.

Vo vzťahoch s najpokročilejšími účastníkmi formátu Východného partnerstva, **Gruzínskom** a **Moldavskom**, budeme naďalej cielene pokračovať v **podpore reformných procesov**, ktoré so sebou prináša politická a hospodárska asociácia s EÚ. S ďalšími krajinami Východného partnerstva – **Arménskom** a **Azerbajdžanom** bude SR pokračovať v rozvíjaní vyvážených a pragmatických vzťahov. Pre SR je prioritou **prehľbovanie vyváženého politického dialógu** s akcentom na aktivizáciu ekonomického potenciálu. SR bude podporovať rozvoj vzťahov EÚ s krajinami Strednej Ázie. Tento región ostáva i naďalej kľúčový z pohľadu energetickej bezpečnosti (Južný koridor, náleziská uránu), ekonomickej a obchodnej spolupráce (surovinová základňa) i spolupráce v oblasti rozvojovej pomoci a bezpečnosti.

Rozširovanie EÚ (Západný Balkán a Turecko)

Turbulencie vo svetovom vývoji a z toho plynúce následky pre EÚ potvrdzujú potrebu rozširovania stability a bezpečnosti v našom bezprostrednom susedstve. **Začlenenie jednotlivých krajín regiónu západného Balkánu** do EÚ sa preto stáva naliehavým imperatívom pre zvýšenie stability a prosperity celého európskeho kontinentu. Pokrok v rozširovaní primárne závisí **od rýchlosti a kvality reforiem** v jednotlivých kandidátskych krajinách. Aktuálne sa však do popredia dostáva miera zodpovednosti členských krajín EÚ za úspešnosť rozširovacieho procesu. Prioritou SR bude využiť predsedníctvo v Rade EÚ na to, aby téma rozširovania EÚ a rozvoja vzťahov s krajinami západného Balkánu a Tureckom zostala v popredí agendy EÚ. Konzistentná, dôveryhodná a stimulačná politika

rozširovania, podporená cielenými finančnými nástrojmi, môže zabezpečiť politickú stabilitu, ekonomickú prosperitu a predovšetkým bezpečnosť v potenciálne nestabilnom susedstve.

V roku 2016 bude SR naďalej podporovať úsilie o realizáciu reforiem a otváranie ďalších negociačných kapitol s **Čiernou Horou a Srbskom**. Tieto kroky zvýšia motiváciu krajín celého regiónu, podporia dôveryhodnosť procesu a stimulujú podporu miestnej verejnosti. SR bude venovať náležitú pozornosť **procesu normalizácie** a zlepšenia vzťahov **medzi Belehradom a Prištinou**, od ktorého očakáva ďalšie konkrétne výsledky. Vo vzťahu k **Bosne a Hercegovine** a **Macedónsku** bude SR pokračovať v podpore stabilizácie situácie a angažovanosti EÚ pri prekonávaní stagnácie. SR bude **Albánsku** napomáhať pri udržaní dynamiky prístupového procesu a plnení požiadaviek pre otvorenie prístupových rokovaní. SR má tiež záujem o uzavretie dohody o podpore a vzájomnej ochrane investícií s Albánskom. V prípade **Turecka** bude SR podporovať jeho prístupový proces a užšiu koordináciu v oblasti Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky. Zároveň budeme dbať na to, aby vysoká úroveň bilaterálneho politického dialógu povzbudzovala ekonomickú spoluprácu a otvárala možnosti aj pre slovenské podnikateľské subjekty.

Transatlantická spolupráca (vzťahy s USA a Kanadou)

USA

V kontexte napätej medzinárodnej situácie a viacerých ozbrojených konfliktov v susedstve EÚ budeme naďalej posilňovať **strategické partnerstvo** a praktickú spoluprácu s USA. S USA budeme vzájomne koordinovať kroky v otázkach energetickej bezpečnosti, pri podpore reforiem na Ukrajine, posilňovania obranyschopnosti a kredibility NATO a modernizácie OS SR.

Budeme sa naďalej usilovať o pokračovanie bilaterálneho **dialógu na vysokej úrovni**. Hlavnými prioritami zostávajú najmä návšteva prezidenta SR v Bielom dome a návšteva na vysokej úrovni z USA v SR. V tomto smere bude vhodnou príležitosťou neformálne stretnutie MiZV ČŠ EÚ v SR (Gymnich) počas SK PRES.

V súvislosti s prezidentskými voľbami v novembri 2016 budeme so záujmom sledovať vnútropolitický vývoj v USA a budeme usilovať o **formovanie kontaktov** s členmi novej administratívy USA.

Naďalej budeme podporovať expanziu slovenských inovatívnych firiem s exportným potenciálom do USA. Prostredníctvom intenzifikácie kontaktov s inovačnými centrami v USA budeme prispievať k zvyšovaniu inovačného a komerčného potenciálu slovenského start-up-ového ekosystému. Zameriame sa aj na **posilnenie obchodnej prítomnosti SR** v *Silicon Valley* a na východnom pobreží USA.

Budeme **podporovať dosiahnutie vyváženej dohody** o Transatlantickom obchodnom a investičnom partnerstve (**TTIP**) **medzi EÚ a USA**, ktorej text by plne reflektoval všetky podstatné priority EÚ a jej občanov.

Kanada

Prioritami na rok 2016 sú intenzifikácia politického dialógu na najvyššej úrovni, vrátane záujmu SR o oficiálnu návštevu MiZVaEZ v Kanade, podpora rastu vzájomného obchodu a investícií aj využitím potenciálu Komplexnej hospodárskej a obchodnej dohody

medzi EÚ a Kanadou (CETA) a pokračovanie v úspešne naštartovanom formáte spolupráce V4+Kanada.

Latinská Amerika

Záujmom SR bude nadviazať na výsledky návštev, ktoré v rámci Latinskej Ameriky absolvovali v roku 2015 vysokí predstavitelia SR v Brazílii, Kolumbii, Salvádore, Uruguaji, Peru a na Kube, a zamerať sa na ich zužitkovanie najmä v obchodno-ekonomickej oblasti. S týmto cieľom sa v roku 2016 pripravujú oficiálne návštevy prezidenta SR v Brazílii a v niektorých ďalších vybraných štátoch regiónu.

Ázia a Tichomorie

Prostredníctvom posilňovania strategických partnerstiev EÚ s Čínou, Indiou, Japonskom, Kórejskou republikou a dialógu so Združením krajín juhovýchodnej Ázie (ASEAN) sústreďí SR pozornosť na vytváranie priaznivých podmienok pre **hospodársky orientovaný rozvoj bilaterálnych vzťahov**. Pozornosť bude venovaná intenzívnejšiemu využívaniu možností spolupráce s vyspelými krajinami Ázie v oblasti vedy, techniky, výskumu, inovácií a moderných technológií. S dominantnými krajinami regiónu bude SR pokračovať v pravidelnom politickom dialógu s cieľom posilniť ekonomickú spoluprácu. SR sa prioritne zameria na **zvyšovanie slovenského vývozu** a úsilie získavať ďalšie investície. S poukázaním na význam ázijského kontinentu ako významného vývozného trhu EÚ bude SR usilovať o znižovanie napätia v regióne s dôrazom na nešírenie jadrových zbraní a **garantovanie slobody plavby a leteckej prepravy**. Slovensko sa bude podieľať na úsilí medzinárodného spoločenstva upevniť bezpečnosť a demokraciu v Afganistane. SR bude aktívne spolupracovať s regiónom Ázie a Tichomoria spoločným angažovaním sa v procese „Stretnutie Ázia - Európa“ (ASEM) ako aj v rámci formátu V4.

Blízky a Stredný východ a subsaharská Afrika

Hospodársky **rozvoj a zamestnanosť** sú **dôležitými prvkami stabilizácie** regiónu Blízkeho a Stredného východu a severnej Afriky, kde zhruba polovica populácie je mladšia ako 25 rokov. Slovensko bude preto na úrovni bilaterálnej aj v rámci EÚ presadzovať, ako dôležitý prvok rozvoja a stability, zintenzívnenie ekonomickej spolupráce s krajinami regiónu a primárne Južného susedstva EÚ.

V rámci snáh o zníženie napätia bude Slovensko podporovať úsilie EÚ o **obnovenie izraelsko-palestínskych mierových rokovaní** a dosiahnutie mierovej dohody. Podpora hľadania politického riešenia konfliktov bude dôležitým prvkom slovenského podielu na politike EÚ voči Líbyi, Sýrii, Iraku a Jemenu. Vo svetle pokračujúceho konfliktu **v Sýrii a v Iraku** bude SR v rámci Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP) EÚ napomáhať prijímaniu takých opatrení, ktoré budú orientované na **riešenie príčin krízovej situácie v regióne, ako aj jej dôsledkov, vrátane masovej migrácie**. Vo vzťahu ku krajinám Južného susedstva aj subsaharskej Afriky a riešeniu migračnej krízy sa bude SR podieľať na vybudovaní efektívnej politiky EÚ v oblasti návratu, readmisie a reintegrácie.

Vo vzťahu ku krajinám **Perzského zálivu (Rady pre spoluprácu v Perzskom zálive - GCC)** budeme naďalej usilovať o prezentáciu Slovenska ako atraktívnej destinácie pre priame investície a vytvárať vhodné podmienky aj pre posilnenie ďalších oblastí ekonomickej spolupráce. Prioritou bude dosiahnutie pokroku v rokovaní o dohode o podpore a vzájomnej ochrane investícií so Spojenými arabskými emirátmi.

V závislosti od úspešnosti procesu implementácie dohody o iránskom jadrovom programe budeme rozvíjať **možnosti ekonomickej spolupráce s Iránom**.

S cieľom posilnenia ekonomickej dimenzie spolupráce medzi SR a africkými krajinami sa zameriame na zvýšenie prepojenia obchodnej a rozvojovej spolupráce. Budeme sa tiež usilovať o pokračovanie **spolupráce s významnými africkými krajinami**, vrátane snahy zabezpečiť, aby SR počas svojho predsedníctva v Rade EÚ zvládala náročné úlohy spojené s rozvojom komplexných vzťahov medzi EÚ a africkými krajinami, vrátane vzťahov medzi EÚ a Africkou úniou.

Budeme pokračovať v **budovaní imidžu Slovenska** ako modernej a stabilnej členskej krajiny EÚ a NATO so snahou využívať aj naše historicky dobré meno v regiónoch Afriky. Svojim podielom budeme prispievať najmä k podpore mieru a stability, dobrej správy vecí verejných, ochrany ľudských práv, ako aj k hľadaniu odpovedí na naliehavé globálne otázky na africkom kontinente.

2. Slovensko v bezpečnom a demokratickom svete

Posilňovanie bezpečnosti euroatlantického priestoru

Vonkajšie bezpečnostné prostredie SR sa za ostatných niekoľko rokov výrazne zhoršilo. Popri tradičných, pribudli **nové bezpečnostné hrozby a výzvy** vo východnom i južnom susedstve **Severoatlantickej aliancie** a **Európskej únie**. Obe organizácie tvoria **základné piliere** bezpečnosti SR v rámci ktorých vytvárame spoločne s jej ďalšími členmi odpovede na všetky bezpečnostné výzvy a hrozby.

Základným pilierom zaručenia obrany SR je **Severoatlantická aliancia**. Strategickým záujmom SR naďalej zostáva zachovanie a upevňovanie transatlantickej väzby a akcieschopnej Aliancie, ktorá efektívne využíva všetky svoje nástroje – od politických až po vojenské.

Na začiatku júla 2016 sa vo Varšave uskutočnilo zasadnutie hláv štátov a vlád členských štátov NATO. SR bude na samite vo Varšave presadzovať **d'alšie posilnenie obranyschopnosti Aliancie**, najmä vo vzťahu k novým výzvam a hrozbám v jej východnom aj južnom susedstve, konkrétne postupné posilňovanie obranných opatrení podľa potrieb jej členov na východnom krídle a v závislosti od vývoja bezpečnostnej situácie. Nové opatrenia by mali zahŕňať vytvorenie nových obranných štruktúr, ako aj aktualizáciu vrcholových dokumentov, zohľadňujúcich zmenenú bezpečnostnú situáciu v Európe.

SR bude presadzovať záväzky na **rozšírenie a prehĺbenie spolupráce medzi NATO a EÚ**. Do samitu NATO vo Varšave, SR očakáva kvalitatívny posun vo vzájomných vzťahoch. Obe organizácie by mali zintenzívniť spoluprácu a koordináciu svojich aktivít v boji proti hybridným hrozbám, v oblasti kybernetickej obrany a pri budovaní kapacít svojich partnerov v susedstve. **Predsedníctvo SR v Rade EÚ** bude dobrou príležitosťou na podčiarknutie dôležitosti, ktorú SR ako člen NATO a EÚ pripisuje zefektívneniu ich spolupráce.

V nadväznosti na vojenské posilnenie Aliancie na jej východnom krídle bude SR presadzovať postupné uvoľňovanie **pragmatického dialógu medzi NATO a Ruskom** zameraného na znižovanie vzájomného napätia a budovania dôvery. Posilňovanie obranných

opatrení a dialóg sa vzájomne nevyklučujú, naopak doplňujú: silná obrana je základným predpokladom pre efektívny dialóg s Ruskom.

SR bude klásť dôraz aj na **efektívnu a cieleňú pomoc partnerským krajinám** pri zvyšovaní ich schopnosti čeliť hrozbám pre ich stabilitu. Prioritou v tomto smere bude podpora **komplexného reformného procesu na Ukrajine** a podpora snáh o politické riešenie konfliktu v separatistických oblastiach a znižovania napätia v medzinárodných vzťahoch. SR bude hľadať cestou štruktúr NATO efektívne prostriedky pre reformu a podporu jej obranného sektora v oblasti likvidácie nadbytočnej munície. Zároveň a podľa svojich možností podporí výcvikové a zdravotnícke aktivity na území SR ako aj spoluprácu s mimovládny sektorom na Ukrajine.

Po očakávanom **rozšírení NATO o Čiernu Horu** bude SR aj naďalej odporovať **politiku otvorených dverí**. V tomto smere bude SR podporovať udržanie pozitívnej dynamiky vo vzťahoch s ďalšími aspirantami na členstvo v NATO – Gruzínskom, Macedónskom a Bosnou a Hercegovinou – a bude sa snažiť motivovať ich k plneniu integračných kritérií. SR bude naďalej plniť úlohu kontaktného veľvyslanectva NATO v Srbsku a informovať srbskú verejnosť o cieľoch a úlohách Aliancie.

SR bude naďalej prispievať k **stabilizácii a obnove Afganistanu** prostredníctvom svojej účasti na výcvikovej misii NATO Rozhodná podpora (*Resolute Support*), ako aj príspevkom v sume 500 000 USD na rozvoj Afganských bezpečnostných síl.

Bezpečnostná politika (SZBP/SBOP, misie MKM, SSR)

Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika EÚ z pohľadu SR

SR bude v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky naďalej aktívne podporovať **posilňovanie postavenia EÚ** ako globálneho hráča, so snahou dosahovať konsenzuálne pozície členských krajín ako aj koherenciu úsilia ostatných inštitúcií EÚ. Globálny vývoj potvrdzuje vzájomnú prepojenosť vnútornej a vonkajšej bezpečnosti. Migrácia z vojnu sužovaných regiónov a zlyhávajúcich štátov do Európy nastoľuje naliehavú potrebu realizovať komplexný prístup. SR bude preto podporovať politiku namierenú na **odstraňovanie príčin migrácie**, pomoc krajinám pôvodu, susediacim krajinám, ako aj tranzitným štátom vrátane západného Balkánu. SR bude obhajovať dodržiavanie politiky **ochrany vonkajších hraníc EÚ** a bude sa zasadzovať za zvýšenie bezpečnosti schengenského priestoru. SR bude naďalej presadzovať posilňovanie transatlantickej väzby a prehlbovanie **spolupráce medzi EÚ a NATO** na princípoch komplementarity a neduplikovania ich úsilia, s cieľom zvyšovať bezpečnosť euroatlantického priestoru a hospodárne využívať prostriedky na bezpečnosť a obranu. SR sa bude zasadzovať za vyvážené uplatňovanie všetkých nástrojov spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky vrátane sankcií v závislosti od medzinárodného politického vývoja. SR bude podporovať činnosť a postavenie Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) v zmysle ustanovení Lisabonskej zmluvy ako aj skvalitňovanie a efektívnosť jej činností.

SR bude naďalej podporovať rozvoj efektívnej a dôveryhodnej spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP) EÚ. V rámci príprav na prijatie **Globálnej stratégie** pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku EÚ bude SR presadzovať najmä **posilňovanie bezpečnosti v susedstve Európy**, rozvoj **spolupráce s partnerskými krajinami** a lepšie uplatňovanie **komplexného prístupu** EÚ umožňujúceho efektívne využívať široké spektrum politických, bezpečnostných, ekonomických a rozvojových

nástrojov Únie. Bude sa zároveň zasadzovať o **lepšie prepojenie** využívania nástrojov **vnútornej a vonkajšej bezpečnosti**.

V zmenenom globálnom bezpečnostnom prostredí bude SR podporovať kroky zamerané na zvýšenie akcieschopnosti, koherentnosti a efektivity EÚ pri predchádzaní, riešení konfliktov, stabilizácii krajín nachádzajúcich sa v post konfliktom období a podporovať aktivity spojené s budovaním mieru a posilňovaním udržateľného rozvoja. Komplexný prístup bude SR presadzovať aj v súvislosti s riešením nových hrozieb, vrátane terorizmu a čelenia hybridným hrozbám.

SR bude presadzovať **posilňovanie spolupráce a komplementarity EÚ s ostatnými** medzinárodnými a regionálnymi partnermi a organizáciami, **osobitne s NATO**, ako aj s **OSN, OBSE a Africkou úniou**. SR bude podporovať snahy zamerané na uľahčovanie spolupráce v oblasti obrany, podporu obranného priemyslu a trhu, ktoré sú dôležité pre udržanie a budovanie kľúčových obranných spôsobilostí v Európe a zachovanie obranného priemyslu.

SR bude aj naďalej využívať potenciál **spolupráce krajín Vyšehradskej skupiny (V4) v oblasti obrany**, vrátane vykonávania spoločných vojenských cvičení. V rámci SBOP bude mať osobitný význam historicky prvá spoločná Bojová skupina EÚ krajín V4, ktorá bude v pohotovosti pred začiatkom SK PRES v prvom polroku 2016.

SR bude rozvíjať jej profilovú tému zahraničnej politiky, ktorou je rozvoj agendy **reformy bezpečnostného sektora (SSR)**, a to v prostredí **OSN, OBSE, EÚ** a v spolupráci s ďalšími partnermi a cieľovými krajinami. Podporovať bude aj **angažovanosť mimovládneho sektora**. Po očakávanom spracovaní **širšieho strategického rámca EÚ** pre poskytovanie podpory v oblasti SSR v júni 2016 bude SR v kontexte predsedníctva v Rade EÚ podporovať rozvoj agendy SSR s dôrazom na praktickú realizáciu a poskytovanie pomoci partnerom.

SR bude naďalej prispievať do **misí a operácií EÚ na západnom Balkáne** (EUFOR ALTHEA v Bosne a Hercegovine, EULEX Kosovo), **južnom Kaukaze** (EUMM Gruzínsko), ale aj v **Afganistane** (EUPOL Afganistan) a na **moldavsko-ukrajinskej hranici** (EUBAM). Slovenská republika bude podporovať operácie SBOP zamerané **na boj proti nelegálnej migrácii**, vrátane námornej **operácie Sophia** v Stredozemnom mori. Možné príspevky SR do ďalších operácií a misí EÚ sa budú posudzovať individuálne, v nadväznosti na konkrétne operačné požiadavky a možnosti SR. V tejto súvislosti sa SR bude **uchádzať o pozície v rámci civilnej misie EÚ na Ukrajine** (EUAM Ukraine) zameranej na reformu bezpečnostného sektora a obnovenia dôvery občanov v civilné bezpečnostné zložky Ukrajiny.

Boj proti globálnym výzvam a hrozbám

Pokračujúca nestabilita a neutíchajúce násilie vo viacerých krajinách regiónu Blízkeho a Stredného východu a severnej Afriky budú aj v roku 2016 spôsobovať vlny masovej migrácie v globálnom rozmere a predstavovať **hrozbu v podobe importovania nestability, a to aj v podobe teroristických útokov**. K prioritám Slovenska bude preto patriť snaha prispieť k opatreniam na stabilizáciu situácie v regióne, ktorý okrem občianskych konfliktov musí čeliť aj terorizmu, radikalizácii a negatívnym dopadom klimatických zmien.

Multilaterálna spolupráca a priority OSN

Rok 2016 bude **rokom hodnotenia** viacerých kľúčových aktivít OSN: mierových operácií, architektúry budovania mieru, hodnotenia implementácie rezolúcie BR OSN 1325 (o ženách, mieri a bezpečnosti), Globálnej protiteroristickej stratégie ako aj hodnotenia efektivity humanitárnej pomoci. Prioritou SR je aktívne na týchto procesoch participovať a prispievať k zefektívneniu systému OSN.

V roku 2016 bude zvolený **nový generálny tajomník OSN**, ktorý od 1. januára 2017 vo funkcii nahradí Pan Ki-muna. Pre SR je dôležitý inkluzívny výberový proces z ktorého vzíde skúsený, uznávaný a kvalifikovaný kandidát, ktorý bude schopný OSN riadiť tak, aby dokázala efektívne prispievať k riešeniu kľúčových výziev 21. storočia. Krajiny Východoeurópskej regionálnej skupiny v OSN, ktorá doposiaľ ako jediná nemala generálneho tajomníka OSN, musia dostať rovnakú šancu ponúknuť svojich kvalitných kandidátov, tak ako ostatné regionálne skupiny v minulosti.

Z pozície stáleho spolupredsedu **Skupiny priateľov OSN** pre reformu bezpečnostného sektora (RBS) sa SR bude naďalej aktívne podieľať na posilňovaní kapacít systému OSN zameraných na post-konfliktnú obnovu a budovanie inštitúcií, ako aj na prevenciu konfliktov a posilňovanie prepojení medzi bezpečnosťou a rozvojom.

SR bude naďalej **prispievať vojenským a policajným personálom** do mierovej misie OSN na Cypre (**UNFICYP**) ako aj k rozvoju bi-komunitného dialógu medzi politickými stranami na Cypre. SR zachová svoju prítomnosť v pozorovateľskej misii **UNTSO** na Blízkom východe s ohľadom na požiadavky OSN a vývoj bezpečnostnej situácie v regióne. SR bude prispievať aj do policajného komponentu misie OSN na Haiti, **MINUSTAH**.

SR bude aktívne využívať svoj štatút pozorovateľa v Medzinárodnej organizácii Frankofónie a v zmysle Memoranda o partnerstve (MOF 2016-2018) bude efektívne využívať vzdelávacie možnosti vo francúzštine pre štátnych zamestnancov v rámci prípravy na predsedníctvo SR v Rade EÚ.

V roku 2016 v oblasti civilného letectva je pre Slovenskú republiku dôležité 39. valné zhromaždenie Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO), ktoré sa bude konať počas predsedníctva Slovenskej republiky v Rade EÚ.

Ochrana ľudských práv

Na pôde medzinárodných organizácií, predovšetkým OSN, EÚ, Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) a Rady Európy, ako aj v kontexte bilaterálnych vzťahov, sa bude SR aktívne zasadzovať za posilnenie a **zefektívnenie ochrany ľudských práv a demokracie**. Súčasťou tohto úsilia je dôraz na dôslednú implementáciu existujúcich ľudskoprávných záväzkov SR. Iniciatívne vypracujeme priebežné hodnotenie plnenia odporúčaní z 2. kola univerzálneho periodického hodnotenia OSN o stave ľudských práv v SR.

SR bude prispievať k realizácii jednotlivých úloh a cieľov Akčného plánu EÚ pre ľudské práva a demokraciu (z júla 2015). Pri presadzovaní ľudskoprávnej politiky EÚ smerom navonok bude SR **podporovať aktivity osobitného predstaviteľa EÚ pre ľudské práva**. SR bude naďalej aktívne podporovať činnosť Európskeho fondu pre demokraciu (EED), ktorý podporuje demokratických aktérov v krajinách susedstva EÚ a v širšom okolí.

SR bude **napomáhať reformnému procesu Rady Európy** s cieľom zefektívnenia fungovania monitorovacích mechanizmov RE a celkového zvýšenia relevancie samotnej

organizácie. SR sa bude ďalej zapájať do diskusií a podporovať prijímanie adekvátnych opatrení na zvýšenie efektivity Európskeho súdu pre ľudské práva.

SR sa bude naďalej podieľať na činnosti Rady OSN pre ľudské práva a spolupracovať s jej mechanizmami, a to v rámci vnútroštátnej kapacity i v rámci presadzovania priorít EÚ. Aktívnym presadzovaním ľudsko-právnej politiky budeme vytvárať vhodné predpoklady na opätovné zvolenie SR za člena Rady na roky 2018 - 2020.

Medzinárodné právo

V roku 2016 budeme pokračovať v budovaní bilaterálnej a multilaterálnej zmluvnej základne SR, pričom okrem vytvárania vhodných podmienok pre hospodársko-obchodnú spoluprácu je prioritou zdynamizovanie procesu **revízie zmluvnej základne SR**.

V záujme zefektívnenia procesu vnútroštátneho schvaľovania medzinárodných zmlúv MZVaEZ SR pripraví návrh novej konsolidovanej právnej úpravy vo forme zákona o medzinárodných zmluvách.

SR sa bude zasadzovať za dodržiavanie princípov Charty OSN a kľúčových medzinárodnoprávných dokumentov, ako aj za rešpektovanie a **posilňovanie záväznosti a vymožitelnosti práva** v medzinárodnom prostredí. S cieľom podporiť oddanosť SR posilňovaniu postavenia medzinárodného práva a princípov právneho štátu na vnútroštátnej a medzinárodnej úrovni začne MZVaEZ SR poskytovať **dobrovoľné príspevky** medzinárodným organizáciám zaoberajúcim sa danou problematikou. SR bude na pôde relevantných inštitúcií, najmä 6. právneho výboru VZ OSN, ako aj Rady Európy, venovať pozornosť pokračujúcej kodifikácii medzinárodného práva a jeho progresívnemu rozvoju.

Podporovanie implementácie rozhodnutí **Medzinárodného súdneho dvora** a sledovanie jeho rozhodovacej činnosti je naďalej jednou z priorít SR, rovnako ako efektívne vykonávanie mandátu Medzinárodného trestného súdu v procese vyšetrovania, stíhania a trestania páchateľov najzávažnejších zločinov podľa medzinárodného práva. SR bude podporovať implementáciu medzinárodného **humanitárneho práva** najmä prostredníctvom napomáhania vytvorenia a posilňovania mechanizmov na dodržiavanie jeho noriem, jedným z ktorých je Výbor pre medzinárodné humanitárne právo.

SR chce zohrať konštruktívnu úlohu na rokovaníach o novej medzinárodnej zmluve o ochrane morskej biodiverzity za hranicami národnej jurisdikcie.

Odzbrojenie

SR sa bude usilovať o dôslednú implementáciu Zmluvy o obchodovaní so zbraňami (ATT) s dôrazom na podporu začatia činnosti sekretariátu ATT a uvedenie do činnosti systému hlásení. Od 1. 1. 2016 bude SR **plniť povinnosti vyplývajúce z plnoprávneho členstva v Dohovore o kazetovej munícii** a aktívne sa zúčastní aj na práci 5. hodnotiacej konferencie Dohovoru o určitých konvenčných zbraniach (CCW). Po turbulentnom roku 2015 sa SR bude zasadzovať za obnovenie dôvery, kredibility a stability globálneho režimu nešírenia zbraní hromadného ničenia (ZHN), vrátane Zmluvy o nešírení jadrových zbraní (NPT) a pripraví na Hodnotiacu konferenciu Dohovoru o zákaze biologických zbraní

OBSE

SR bude naďalej aktívne presadzovať v rámci OBSE tému reformy bezpečnostného sektora (SSR) predsedaním Skupine priateľov SSR a spoluprácou na tvorbe vnútorných smerníc OBSE. V nadväznosti na predošlé aktivity SR v Ekonomickom

a environmentálnom výbore OBSE, vrátane jeho predsedníctva, bude SR naďalej podporovať implementáciu prijatých ministerských rozhodnutí posilňujúcich **energetickú bezpečnosť**. SR bude pokračovať v podpore autonómneho postavenia inštitúcií OBSE a dodržiavania existujúcich záväzkov OBSE vo všetkých troch dimenziách organizácie: politicko-vojenskej, ekonomicko-environmentálnej a ľudsko-právnej.

Boj proti terorizmu a násilnému extrémizmu

SR bude posilňovať medzinárodný rámec boja proti terorizmu, implementovať príslušné rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN a podporí implementáciu Globálneho akčného plánu proti násilnému extrémizmu. Po teroristických útokoch v Paríži bude SR v spolupráci s partnermi podporovať posilnenie európskeho rámca týkajúceho sa boja proti terorizmu a jeho implementáciu, ako aj naďalej podporovať a podieľať sa na činnosti **Globálnej koalície v boji proti Da'iš a prispievať k boju proti násilnému extrémizmu** v rámci OSN, RE, OBSE a EÚ. V spolupráci s USA bude SR pokračovať v implementácii akčného plánu boja proti pašovaniu jadrového a rádioaktívneho materiálu s cieľom zabrániť jeho možnému zneužitiu na teroristické ciele.

Rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc

Prierezovou prioritou, ktorá bude ovplyvňovať všetky aktivity v oblasti rozvojovej spolupráce, budú **ciele trvalo udržateľného rozvoja (agenda 2030)** odsúhlasené na globálnom rozvojovom samite OSN v septembri 2015. Proces ich implementácie na národnej úrovni a stanovenie národných cieľov a priorít bude vychádzať z postupov a politík odsúhlasených na úrovni EÚ, pričom dôraz budeme klásť na problematiku prístupu ku vzdelaniu, ochranu životného prostredia, zelenú energiu, zdravotnú starostlivosť, či rovnosť šancí.

V súlade so Strednodobou stratégiou rozvojovej spolupráce SR na roky 2014-2018 bude slovenská oficiálna rozvojová pomoc v najväčšej miere smerovaná do programových krajín – Moldavska, Kene a Afganistanu, a to hlavne do **zdravotnej starostlivosti, vzdelávania, vodného hospodárstva, dobrej správy vecí verejných a budovania inštitúcií občianskej spoločnosti**. K prioritám rozvojovej spolupráce SR v roku 2016 budú patriť aj naďalej krajiny Východného partnerstva a západného Balkánu, kde bude kľúčovou oblasťou aktivít odovzdávanie transformačných a integračných skúseností prevažne formou seminárov, školení, stáží diplomatov, expertných konzultácií a študijných ciest z partnerských krajín v SR.

Slovenská republika sa aj v roku 2016 bude usilovať o prehĺbenie medzinárodnej spolupráce a rozvoj aktivít s ďalšími donormi, hlavne s krajinami Vyšehradskej štvorky. Dôležitou úlohou naďalej ostáva aj posilňovanie a **zapájanie slovenských podnikateľských subjektov** do rozvojovej spolupráce. Po nadobudnutí účinnosti nového zákona o rozvojovej spolupráci od 1. 1. 2016, bude rozvojová pomoc SR disponovať aj novými nástrojmi akými sú napr. zvýhodnené úvery a priame zákazky, ktoré môžu byť využívané hospodárskymi aktérmi pri poskytovaní rozvojovej pomoci.

Pokračovať budeme v postupnom **dotváraní regulačného rámca oficiálnej rozvojovej spolupráce** aj prípravou ďalších strategických dokumentov v oblasti multilaterálnej rozvojovej spolupráce, koherencie politík pre rozvoj, rozvojového vzdelávania.

Vzhľadom na naliehavosť riešenia problematiky migrácie bude v rámci rozvojovej spolupráce jednou z kľúčových oblastí humanitárna pomoc. Novým nástrojom v tejto oblasti

na základe nového zákona o rozvojovej spolupráci budú **humanitárne dotácie a zákazky** umožňujúce SR flexibilne reagovať na požiadavky medzinárodného spoločenstva.

Prvou globálnou konferenciou OSN po prijatí SDGs bude **Habitat III**, ktorá sa uskutoční v októbri 2016 a jej závery v oblasti rozvoja bývania a udržateľného mestského rozvoja budú zahrnuté do národných politík.

3. Ekonomická diplomacia

Ekonomická diplomacia MZVaEZ SR v roku 2016 bude zameraná na zvyšovanie konkurenčnej schopnosti slovenskej produkcie a **uľahčovanie prístupu** slovenských tovarov a služieb na medzinárodné trhy, aktívne vyhľadávanie a **podporovanie prílevu** priamych zahraničných investícií, propagovanie SR a podporovanie diverzifikácie teritoriálnej orientácie proexportnej politiky na zahraničných trhoch. Zvláštna pozornosť bude venovaná inováciám a start-up-om, resp. **rozvoju celého inovačného systému SR**.

Pri zohľadnení prebiehajúcich politických a hospodárskych vplyvov (finančná kríza, grécka kríza, ukrajinská kríza a s ňou spojená komplikácia vzťahov s RF), sa do popredia dostáva **potreba hľadania nových trhov mimo hospodárskeho priestoru Európy** pre realizáciu produkcie (tovarov i služieb) slovenských podnikateľských subjektov. Pre SR bude určujúcou nová obchodná a **investičná stratégia EÚ Obchod pre všetkých**, a to tak pre výber negociačných partnerov pre dohody o podpore a vzájomnej ochrane investícií, ako aj pre obsah týchto dohôd.

Rýchle **adaptovanie sa na nové trhy v krajinách Ázie a Latinskej Ameriky**, ktoré v sebe skrývajú **významný exportný potenciál**, najmä využitím súčasného vedecko-výskumného a technického potenciálu slovenských podnikateľských subjektov, patria medzi súčasné výzvy ekonomickej diplomacie. Pri poskytovaní podpory slovenským podnikateľským subjektom pri prenikaní na zahraničné trhy sa bude potrebné zamerať na spoluprácu s **cieľovou skupinou stredných a malých podnikateľských subjektov**.

Súčasťou rozšírenia možností poskytovaných služieb ekonomickej diplomacie bude aj identifikácia a sledovanie **nových trendov vývoja na trhoch** mimo hospodárskeho priestoru Európy a vývoja v **rámci Skupiny G20**. MZVaEZ SR sa bude zapájať do tvorby a realizácie opatrení EÚ a OSN súvisiacich s **globálnymi politikami v oblasti surovínovej, vodnej a potravinovej bezpečnosti**. Mimoriadnu pozornosť bude venovať klimaticko-energetickej agende (Agenda COP 21), ekonomickým aspektom migrácie a riešeniu ich dopadov na hospodárstvo SR.

Trvalou úlohou ekonomickej diplomacie zostáva spracovávanie **sektorových analýz hospodárskeho vývoja a trendov** v krajinách pôsobnosti a zabezpečovanie spätnej väzby potrebnej pre zlepšenie služieb pre slovenské podnikateľské subjekty. V súvislosti s blížiacim sa predsedníctvom Slovenska v Rade EÚ v druhej polovici roku 2016 sa ekonomická diplomacia zameria na **propagovanie a rozvoj kongresovej turistiky a propagácie Slovenska ako celoročnej destinácie v oblasti cestovného ruchu**.

MZVaEZ SR bude naďalej **koordinovať cesty ústavných činiteľov do zahraničia** tak, aby v sprievode ústavného činiteľa bola aj **podnikateľská misia**, ktorej cieľom je nadviazanie obchodno-hospodárskych kontaktov na najvyššej úrovni, vrátane uskutočnenia

rokovaní s potenciálnymi obchodno-hospodárskymi partnermi, resp. prehĺbenie a rozšírenie už existujúcej dvojstrannej spolupráce v obchodno-hospodárskej oblasti. Príprave podujatí musí byť venovaná zodpovedajúca maximálna **pozornosť všetkých zainteresovaných strán** – MZVaEZ SR, zastupiteľských úradov SR, ako aj **koordinácia prípravy** v spolupráci s MH SR, MF SR (vrátane novovytvoreného kontaktného bodu pre podnikateľský sektor „Rozvojmajstri“), EXIMBANKY SR, SOPK, SARIO a prípadne ďalších subjektov

MZVaEZ bude vytvárať vhodnejšie podmienky na **zapájanie sa slovenských podnikateľských subjektov do výberových konaní** na realizáciu projektov európskeho susedstva uskutočňovaných prostredníctvom **nástrojov vonkajšej pomoci EÚ**. Prostredníctvom svojho **webového sídla v časti „Podnikajme v zahraničí“** bude podnikateľov pravidelne informovať o perspektívnych verejných obstarávaníach, tendroch a ďalších obchodných príležitostiach z firemného prostredia a z prostredia verejného sektora a medzinárodných organizácií. Tiež bude naďalej zvyšovať informovanosť slovenskej podnikovej sféry prostredníctvom využívania obojsmerných komunikačných kanálov vytvorených na **portáli „Slovensko.sk“ v rámci implementácie zákona o e-Governmente**.

MF SR v spolupráci s kontaktným bodom pre podnikateľský sektor „Rozvojmajstri“ bude pokračovať v úsilí **zapojiť súkromný sektor do rozvojovej spolupráce** cez medzinárodné finančné inštitúcie a medzinárodné organizácie a zmapovať príležitosti pre systematické a efektívne zdieľanie informácií o príležitostiach v týchto inštitúciách pre slovenské firmy a individuálnych expertov.

Rozvoj znalostnej ekonomiky a inovácie

V súlade s napĺňaním cieľov Stratégie pre inteligentnú špecializáciu SR budeme podporovať **rozvoj znalostnej ekonomiky a internacionalizáciu slovenského výskumu a inovácií**. V roku 2016 sa MZVaEZ SR v súčinnosti s relevantnými rezortmi, vrátane MF SR, MH SR, MŠVVaŠ SR a MK SR zameria na nadväzovanie a prehĺbovanie spolupráce vedeckých inštitúcií a akademického sektora, slovenských inovatívnych podnikateľov (startupov, spinofov) so zahraničnými partnermi, mentormi a investormi. MZVaEZ SR bude zabezpečovať účasť zástupcov vedy, výskumu, ako aj inovatívnych podnikateľov na relevantných školeniach, investičných, obchodných fórach, pobytoch v inkubátoroch, akceleratoroch svetového významu a podporí účasť v programoch EÚ. Zameria sa aj na budovanie a **propagáciu V4 „start-up“ značky**.

Jednou z priorít, na realizácii ktorej sa podieľa aj v rámci príprav na predsedníctvo SR v Rade EÚ je **digitálna agenda a kybernetická bezpečnosť**. MZVaEZ SR sa naďalej bude podieľať na vytváraní funkčného **národného inovačného systému**, formovaní centier transferu vedomostí a technológií na báze vedecko-technických parkov. Prispeje k formovaniu vedomostného prostredia v rámci realizácie európskeho nadregionálneho projektu Dunajskej stratégie.

Medzinárodné ekonomické organizácie

Vo vzťahu k **Organizácii pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD)** bude vzájomná spolupráca v roku 2016 orientovaná na využívanie odborného a znalostného potenciálu OECD v oblasti sektorových politík a regionálneho rozvoja. Aktivity SR – OECD budú zamerané prednostne na realizáciu komplexnej **stratégie reformy verejnej správy 2014-2020**, ako aj na projekty reformy odborného vzdelávania a efektívneho využívania prostriedkov vo vzdelávacom systéme SR.

Po prijatí spoločných opatrení OECD a G20 na boj proti daňovým únikom a podvodom v roku 2015 nastúpi fáza zavádzania prijatých opatrení na národnej úrovni v jednotlivých členských krajinách. Kľúčovou udalosťou v roku 2016 bude príprava **Ekonomického prehľadu SR**, ktorá zhodnotí makroekonomický vývoj a vybrané sektorové politiky SR. V roku 2016 bude SR prostredníctvom OECD aktívne propagovať pravidlá zodpovedného správania sa podnikov v podmienkach SR. V oblasti rozvojovej agendy sa SR zameria na spoluprácu s OECD pri realizácii udržateľných rozvojových cieľov. Aj v roku 2016 bude na realizáciu spoločných projektov SR a OECD vyčlenených 70 tisíc EUR.

Na pôde **Svetovej obchodnej organizácie (WTO)** bude SR aj v roku 2016 v úzkej koordinácii s partnermi v EÚ pokračovať v podpore multilaterálnych negociácií vychádzajúcich z Rozvojovej agendy z Dohy. Určujúcou pre ďalšie smerovanie týchto rokovaní budú závery 10. Ministerskej konferencie WTO z decembra 2015 v Nairobi.

Prioritou SR v spoločnej obchodnej politike EÚ bude rozširovanie prístupu EÚ k najväčším a najrýchlejšie rastúcim ekonomikám sveta, a to prostredníctvom **ambiciózných dohôd o voľnom obchode so strategickými partnermi**. V tejto súvislosti si SR žela dosiahnuť pokrok predovšetkým v rokovaníach o **Transatlantickom partnerstve v oblasti obchodu a investícií (TTIP)** medzi EÚ a USA. Ambíciou SR je kvalitný a vyvážený zmluvný dokument, ktorý bude popri prínosoch v ekonomicko-obchodnej oblasti zároveň **rešpektovať legislatívne štandardy EÚ** v oblastiach ochrany ľudského života a zdravia, ochrany životného prostredia a záujmov spotrebiteľov.

V rámci **Európskej banky pre obnovu a rozvoj (EBRD)** sa zameriame na dosiahnutie efektívneho nastavenia a implementáciu novej stratégie EBRD pre SR na roky 2016–2019 a Strategického implementačného plánu EBRD na roky 2016–2018. V spolupráci s **Rozvojovou bankou Rady Európy (CEB)** budeme pripravovať bilaterálny zvereňovaný fond na podporu plnenia cieľov sociálnej kohézie. Okrem toho v roku 2016 budeme klásť dôraz na prípravu nového Rozvojového plánu CEB na roky 2017–2020 so zameraním na nové sektorové príležitosti a finančné nástroje. V súvislosti so zriadením novej kancelárie skupiny **Európskej investičnej banky (EIB Group)** sa sústredíme na zvýšenie a zefektívnenie úverových aktivít na Slovensku a taktiež pre technické a finančné poradenstvo, ktoré prispejú k podpore hospodárskeho rastu našej ekonomiky a regionálnemu rozvoju. V spolupráci so skupinou **Svetovej banky (WBG)** sa sústredíme na zdieľanie skúseností tradičných donorov so zapojením privátneho sektora do rozvojovej spolupráce a zviditeľňovanie SR ako donora. MF SR sa v roku 2016 zameria na budovanie kapacít, o.i. v rozvojovej spolupráci a inováčnej agende, ako aj šírenie svojho know-how z politickej a ekonomickej transformácie cez Inštitút Svetovej banky. V spolupráci s Medzinárodnou finančnou korporáciou (IFC) budeme pripravovať **možností pre slovenských exportérov a investorov na rozvojových trhoch** prostredníctvom budovania kapacít miestnych finančných sprostredkovateľov za účelom preverenia bonity klientov a trhových analýz a pre-feasibility štúdií, ktoré identifikujú obchodné a investičné príležitosti pre SR. V rámci agendy **Medzinárodnej rozvojovej asociácie (IDA)** bude pokračovať koordinácia krajín V4+Rakúsko a Slovinsko počas rokovaní o 18. navýšení zdrojov IDA. V nadväznosti na reformu Medzinárodnej investičnej banky (MIB) na modernú rozvojovú inštitúciu bude SR prostredníctvom prvej kancelárie MIB v Bratislave podporovať nárast úverových a iných operácií MIB na Slovensku a v strednej Európe, ako aj zlepšenie prístupu slovenského súkromného sektora k jej službám.

Energetická bezpečnosť

V oblasti energetickej bezpečnosti bude SR pokračovať v úsilí o zabezpečenie stability a konkurencieschopnosti dodávok energetických surovín v meniacom sa medzinárodno-politickom prostredí. SR bude takisto spolupracovať pri budovaní a naplňovaní cieľov Energetickej únie i v tejto oblasti. Prioritou naďalej zostáva snaha o **zachovanie slovensko-ukrajinského plynového koridoru** ako bezpečného a nákladovo efektívneho spôsobu prepravy zemného plynu do Európy.

Podporujeme projekty **diverzifikácie zdrojov a trás dovozu energetických surovín** za predpokladu dodržiavania európskej legislatívy a maximálneho využitia existujúcich sietí. Príkladom je projekt **plynovodu Eastring**, ktorého cieľom je prepojiť európske plynové trhy využívajúc existujúcu infraštruktúru.

Základným predpokladom diverzifikácie zdrojov energetických surovín je rozvoj vnútornej - európskej energetickej infraštruktúry. SR **podporuje dobudovanie severojužného koridoru**, ktorého súčasťou je aj plynovodné prepojenie Slovenska s Poľskom a ropovod Bratislava-Schwechat.

Podporujeme **rozvoj obnoviteľných zdrojov energií, zvyšovanie energetickej efektívnosti a politiku zníženia emisií skleníkových plynov**. Aj naďalej však budeme presadzovať požiadavku **zachovania suverenity pri určovaní energetického mixu** a nástrojov pri dosahovaní klimatických cieľov.

4. Služby občanom a moderná diplomacia

Konzulárne služby

Vysoká mobilita občanov SR a dynamika politických a sociálnych procesov v rôznych regiónoch sveta navštevovaných občanmi SR kladú zvýšené nároky na poskytovanie čo najúčinnnejšej ochrany našich občanov v cudzích štátoch a pomoci pri riešení ich problémov v núdzových situáciách v zahraničí. Pre zabezpečenie dostupnej, rýchlej, efektívnej a kvalitnej konzulárnej služby bude pozornosť sústredená ako na **hľadanie nových, účinnejších opatrení** a foriem činnosti konzulárnych orgánov, tak aj na včasné poskytovanie širokého spektra aktuálnych informácií a odporúčaní pre cestovanie do rôznych častí sveta.

Elektronizácia konzulárnych služieb, pre ktorú bolo vytvorené technické zázemie koncom roku 2015, by mala znamenať výrazné zrýchlenie a zefektívnenie konzulárnych služieb poskytovaných zastupiteľskými úradmi SR v prospech našich občanov i cudzincov, predovšetkým tých, ktorí moderné informačné technológie využívajú vo svojom každodennom živote. Zároveň bude znamenať posun konzulárnych služieb na úroveň porovnateľnú s najvyspelejšími štátmi.

Tam, kde hustota siete existujúcich kariérnych zastupiteľských úradov SR s prihliadnutím na rozľahlosť teritória štátu pôsobnosti a počet tam žijúcich občanov SR nevytvára uspokojivé podmienky na zabezpečenie dostupnosti konzulárnych služieb, budeme pokračovať v organizovaní tzv. **výjazdových dní**, ktoré sú dôležitým a osvedčeným nástrojom približovania konzulárnych služieb našim občanom. MZVaEZ SR bude

pokračovať aj v overenej praxi **dočasného posilňovania** personálneho obsadenia niektorých konzulárnych pracovísk **počas letnej a zimnej turistickej sezóny** a perspektívne počítame s pôsobením dočasného konzulárneho pracoviska v Zadare či niektorej inej obľúbenej destinácii slovenských turistov v Chorvátsku. Dôležitým nástrojom na zvyšovanie kvality a dostupnosti asistencie v prospech občanov sú konzulárne úrady SR vedené honorárnymi konzulárnymi úradníkmi. Honorárni konzulárni úradníci tvoria významný podporný pilier pre skvalitnenie služieb a pomoci našim občanom v zahraničí (178 KÚ vedených HKÚ v 100 krajinách). Plánujeme pokračovať v **rozširovaní siete honorárnych konzulárnych úradov**, pričom hlavným cieľom je výraznejšie rozšíriť dostupnosť pomoci našim občanom v zahraničí.

V roku 2016 vyhodnotí konzulárna služba praktické skúsenosti zo zavedenia **outsourcingu** (zber vízových žiadostí, poplatkov a biometrických identifikátorov zazmluvnenými vízovými centrami) v Moskve, Sankt Peterburgu, Kyjeve a Užhorode. Pričom pripravujeme rozšíriť sieť vízových centier do ďalších častí Ukrajiny a Ruskej federácie tak, aby občania týchto štátov mali možnosť podať si žiadosť o vízum na cestu do SR aj v iných častiach týchto štátov a pritom v relatívnej blízkosti svojho domova.

MZVaEZ SR bude v roku 2016 naďalej pokračovať v rokovaníach s krajinami EÚ o dohodách **o vzájomnom zastupovaní vo vízovom konaní**. Na základe takýchto dohôd môžu zastupiteľské úrady inej krajiny vydávať víza v zastúpení SR. Snahou je týmto spôsobom výraznejšie rozšíriť počet krajín, ktorých občania si budú môcť požiadať o vízum na cestu do SR bez toho, aby museli cestovať do iného štátu, v ktorom ma SR svoje zastúpenie. Tým sa rozšíri okruh cudzincov podliehajúcich vízovej povinnosti, pre ktorých budú **odstránené geografické prekážky** pri podaní žiadosti o vízum pre účely obchodných, turistických a iných ciest do SR. Predpokladáme, že v roku 2016 začneme rokovať o uzavretí ďalších dohôd o zastupovaní vo vízovom konaní, a to p s **Nemeckou spolkovou republikou a Francúzskom**.

V súčasnosti má MZVaEZ SR uzavreté dohody o zastupovaní vo vízovom konaní s 13 krajinami Schengenu. Na základe týchto dohôd SR zastupuje šesť schengenských krajín v 8 iných krajinách. Vzhľadom na pomerne malý počet zastupiteľských úradov SR v tretích krajinách, schengenské ZÚ zastupujú SR vo vízovom konaní v 53 tretích krajinách. Naďalej sú hľadáme možnosti, ako tento počet ešte rozšíriť.

Vo vízovej politike bude pozornosť venovaná tiež redukcii rozsahu vízovej povinnosti pre občanov SR a **zachovaniu a dosiahnutiu rovnakých podmienok** vo vízových vzťahoch s tretími štátmi, ako tieto uplatňujú voči tzv. „starým“ členským štátom EÚ. SR sa bude tiež aktívne podieľať na miestnej konzulárnej spolupráci štátov Schengenského priestoru so zameraním pozornosti na štandardizáciu vízových procedúr.

Kultúrna diplomacia v roku 2016

Slovenská republika bude aj v roku 2016 klásť dôraz na prezentáciu slovenského umenia a kultúry v zahraničí na najvyššej možnej úrovni a v závislosti od jej rozpočtových možností. Kultúrna diplomacia je neoddeliteľnou súčasťou zahraničnej politiky a zaujíma kľúčové miesto v prezentácii krajiny. Kultúrna prezentácia realizovaná prostredníctvom zastupiteľských úradov, slovenských inštitútov a generálnych konzulátov v zahraničí bude odzrkadľovať Rámcové priority prezentácie slovenského umenia a kultúry v zahraničí pre rok 2016.

Koncentrácia podujatí v danej oblasti bude **orientovaná na obdobie predsedníctva Slovenskej republiky v Rade Európskej únie** v druhom polroku 2016. Počas šiestich

mesiacov bude naša krajina stredobodom pozornosti a v našom úmysle je ukázať jedinečnosť Slovenska v európskom kontexte. Slovensko predstavíme ako mladú a dynamickú krajinu plnú kreatívnych, talentovaných a pohostinných ľudí. Prezentácia slovenskej kultúry doma a v zahraničí sa bude realizovať prostredníctvom multižánrového repertoáru aktivít ukotvených v Memorande medzi MZVaEZ SR a MK SR o spolupráci pri prípravách kultúrno-spoločenskej prezentácie počas SK PRES z júla 2015.

Okrem toho sa kultúrna diplomacia zameria aj na pripomenutie si významných výročí: 100. výročie narodenia **A. Moyzesa** a 95. výročie narodenia **A. Dubčeka**. Ďalšími plánovanými projektmi sú: výstava Banícka krajina, odrážajúca slovenské kultúrne dedičstvo (najstaršia mincovňa na svete, gotické oltáre, barokové kalvárie, prvá bansko-technická akadémia) v kontexte historických súvislostí, výstava súčasného umenia zo zbierky Slovenskej národnej galérie a súkromných autorov, ktorá odzrkadľuje obdobie od 60-tych rokov 20. storočia až po súčasnosť.

Ako každý rok, tak aj v roku 2016, budú mnohé aktivity kultúrnej diplomacie realizované v spolupráci s Ministerstvom kultúry SR na základe Dohody medzi rezortmi o spolupráci pri zabezpečovaní úloh kultúrnej diplomacie a prezentácie slovenského umenia a kultúry v zahraničí.

Slováci žijúci v zahraničí

V súlade s novou **Koncepciou štátnej politiky vo vzťahu k Slovákom žijúcim v zahraničí na obdobie rokov 2016-2020**, bude Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí zabezpečovať, na základe interakcie s organizáciami slovenských národnostných menšín v Európe a krajanských komunit v zámorí, optimálne organizačné, ekonomické a spoločensko-politické podmienky pre uchovávanie a rozvoj ich jazykovej, kultúrnej a národnej identity a spoločných hodnôt kultúrneho a duchovného dedičstva. Osvedčenie zahraničného Slováka bude Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí udeľovať v úzkej spolupráci s príslušnými útvarmi ministerstva vnútra. Dôležitou podmienkou zvyšovania adresnosti, efektívnosti a účelovosti finančnej podpory programov a projektov krajanov bude **širšia rezortná a medzirezortná spolupráca** prispôbená reálnym potrebám krajanov, ako aj koordinácia a súčinnosť s inštitúciami verejného sektora, štátnej správy, samosprávnych krajov a tretieho sektora. K významným úlohám patria **prípravné práce na novelizácii zákona č. 474/2005 Z.z o Slovákoch žijúcich v zahraničí a o zmene a doplnení niektorých zákonov**.

Jednotná prezentácia SR v zahraničí a verejná diplomacia

V agende jednotnej prezentácie SR v zahraničí MZVaEZ SR nadviaže na doteraz úspešne realizované kroky pri príprave značky krajiny, ako aj na proces medzirezortnej spolupráce relevantných aktérov v rámci *Pracovnej skupiny pre koordinovanú prezentáciu SR v zahraničí*. Cieľom MZVaEZ SR je v spolupráci s partnermi z ostatných rezortov a štátnych agentúr (SACR, SARIO) pripraviť podmienky pre dôkladnú **implementáciu „značky Slovensko“** do prezentačnej praxe. MZVaEZ SR sa bude tiež zaoberať o adresovanie pretrvávajúcich, komplexných výziev v oblasti jednotnej prezentácie SR v zahraničí, ktorými sú najmä zabezpečenie koherencie vládnych politík s obsahom značky krajiny a nastavenie strešného, **systemového riešenia prezentácie SR v zahraničí**.

V oblasti verejnej diplomacie bude MZVaEZ SR naďalej rozvíjať komunikáciu s domácou a zahraničnou verejnosťou, s cieľom **viest' plnohodnotný dialóg** o zahraničnej a európskej politike SR, ako aj o pozitívnych hodnotách a atribútoch SR. Špeciálny dôraz

bude MZVaEZ SR klásť na komunikáciu aktuálnych tém zahraničnej a európskej politiky s akcentom na interaktívne zapojenie odbornej verejnosti a študentov.

Profesionálna zahraničná služba

Slovenská republika štartuje v druhej polovici roka svoje 6 mesačné predsedníctvo v Rade EÚ. MZVaEZ SR, ako národný koordinátor, bude maximalizovať svoje úsilie na úspešné a profesionálne zvládnutie. Prirodzene môžeme hovoriť o národnej prioritě. Niekoľkoročná príprava má za cieľ **predstaviť našu krajinu ako dobrého organizátora a hostiteľa** s bohatým kultúrnym a umeleckým zázemím, vrátane rôznorodého využitia cestovného ruchu. Proces prípravy zahŕňa v sebe viacero dôležitých oblastí, od nastavenia rozpočtu, zvládnutie zložitej logistiky, personálneho a technického zabezpečenia, ako aj prípravu a vzdelávanie zamestnancov štátnej správy.

MZVaEZ SR má v pláne aj v roku 2016 **pokračovať v modernizácii a racionalizácii informačno-komunikačnej infraštruktúry**, vybudovaní nového systému prenosu zabezpečených informácií, optimalizácií procesov a dostupnosti elektronických služieb poskytovaných občanom a podnikateľom v zahraničí, nasadení elektronických systémov pre zabezpečenie výkonu verejnej moci elektronickými prostriedkami v plnom rozsahu.